■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

سه‌شنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۲ | ۷ جمادی‌الاول ۱۴۴۵
۲۰ صفحه | سال بیست‌وچهارم - شماره ۶۶۳۸
Tuesday |November 21 | 2023

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

جام جم

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

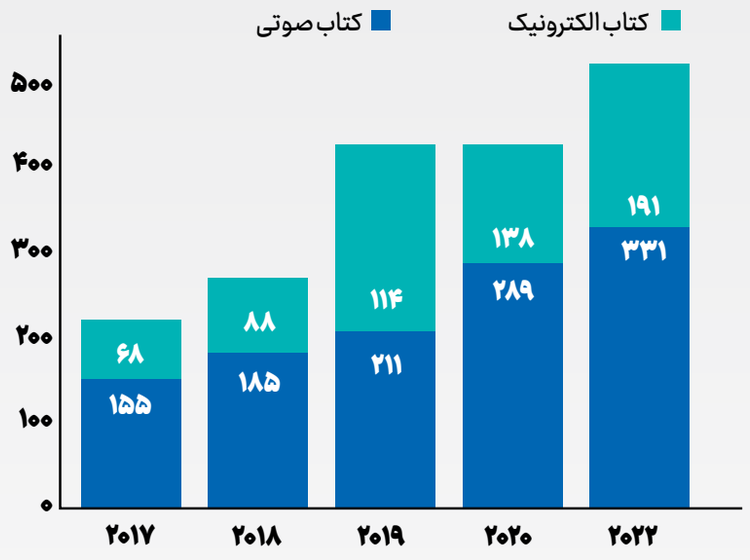
گوش به حرف کتاب

در زمانه کنونی اقبال به استفاده از کتاب‌های صوتی افزایش پیدا کرده است

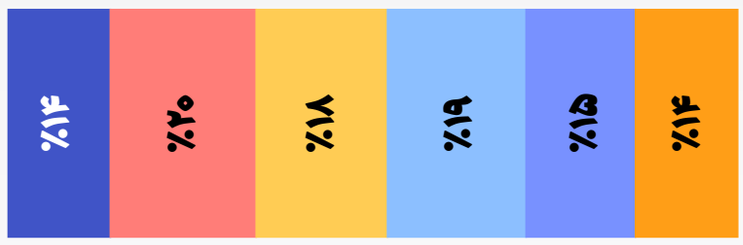
یک ماگ قهوه که از آن بخار بلند می‌شود، پشت یک پنجره با تصویری برفی البته همراه با یک جلد کتاب روی میز. این تصویر کلیشه‌ای از کتابخوانی است که نمونه‌های بی‌شمارش را می‌توان به شکلی انبوه در فضای مجازی به چشم دید اما این تصویر کمترین شباهت را با واقعیت دارد؛ چراکه کتابخوانی (اگرچه آدابی ثابت ندارد) در این سال‌ها تغییرات شگفتی کرده و این مسیر تغییرات، هرچه پیشتر می‌رویم تحولات بیشتری را به خود می‌بیند. اقبال به کتاب‌های الکترونیکی روز به روز بیشتر می‌شود و تغییرات سبک زندگی امروزی باعث شده اهالی کتاب هم حتی در حین رانندگی و گرفتار در ترافیک‌های چندساعته در خودروی‌شان یا با هدفون گوشی‌های هوشمندشان دل به قصه یا روایتی دهند که در کتاب‌های صوتی ثبت شده است. حالا قیمت به‌صرفه این کتاب‌ها نسبت به کتاب‌های چاپی باشد یا در دسترس بودن این آثار، هرچه باشد، اقبال به کتاب‌های صوتی همپا با دیگر نقاط جهان در ایران هم همواره رو به افزون است. شواهد و قرائن نشان می‌دهد حالا دیگر با صنعتی درآمدزا روبه‌رو هستیم که باوجود هزینه‌های سنگین، توانسته آینده روشنی را ترسیم کند. خوشبختانه تمایل سرمایه‌گذاران و اسپانسرهای مالی و اعتباری به حوزه کتاب گویا، موجب امیدواری فعالان حوزه تولید و توزیع شده و آنها را در این شرایط پیچیده اقتصادی، همچنان پای کار نگاه داشته است. شروع صنعت نشر گویا را شاید بتوان به اواخر سال ۱۳۹۴ و اوایل سال ۱۳۹۵ نسبت داد که چند ناشر کتاب صوتی که قانونی مشغول تهیه و تولید کتاب بودند، کارهای‌شان را به‌صورت لوح فشرده منتشر کردند. حدود ۱۰۰ عنوان کتاب صوتی که حق مؤلف و مترجم را گرفته بودند و مجوز داشتند، وارد بازار شد اما قبل‌تر از این دوره نیز فعالیت‌هایی صورت گرفته که می‌توان به فعالیت‌های کانون پرورش فکری در تولید قصه‌های کودکان اشاره کرد که روی کاست، ضبط می‌شد. کارهای دیگری نیز با صدای شاعران ضبط می‌شد اما تنها آثاری که به کتاب گویا نزدیک بود، همان قصه‌های کودکان بود. کتاب‌های صوتی حرفه‌ای و صنعتی حدود ۳۵ سال پیش در اروپا و آمریکا شکل گرفت و برندهای بزرگی از زمانی که همه چیز روی نوارهای کاست ضبط می‌شد، مشغول به کار شدند و هم‌اکنون نیز در بازار نشر گویا و الکترونیک در جهان، سهم بزرگی دارند. یکی از نکات اصلی فروش خوب و استقبال جالب توجه مردم سراسر دنیا از کتاب صوتی، ظرفیت گوش دادن به آن است؛ کتاب گویا به مصرف‌کنندگان اجازه می‌دهد تا به کتاب‌های مورد علاقه‌شان در ماشین، رفت و آمد به محل کار، یا هنگام ورزش (دویدن، پیاده‌روی) گوش دهند. با این حال، حدود ۵۲ درصد مصرف‌کنندگان روی دسکتاپ یا لپ‌تاپ به کتاب گوش می‌دهند. درنتیجه تقاضای زیادی برای کتاب صوتی در خانه وجود دارد. این امر جذابیت گسترده رسانه را برجسته می‌کند، چون نه‌تنها توسط متخصصانی که زمان کمی برای مطالعه و تحقیق متعارف دارند، مورد استفاده قرار می‌گیرد بلکه توسط کسانی که می‌خواهند در خانه استراحت کنند یا والدینی که می‌خواهند از کتاب صوتی برای کمک به فرزندان خود برای بهبود مهارت‌های خواندن، تحصیل، شنیدن قصه و غیره استفاده کنند، به کار برده می‌شود.

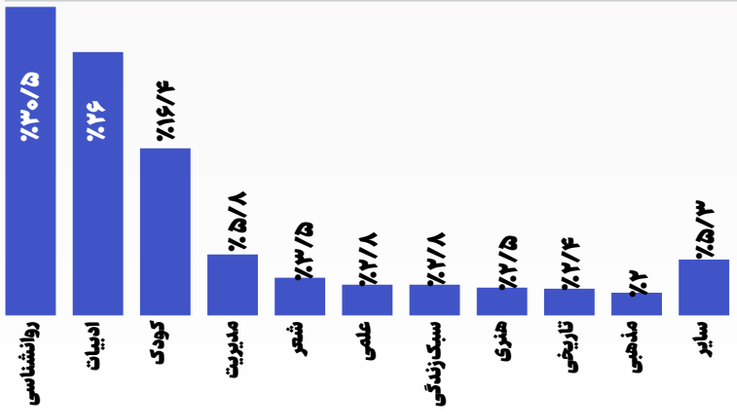
تعداد کتاب‌های دیجیتالی امانت‌گرفته‌شده از کتابخانه‌های جهان از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۲ به تفکیک نوع (میلیون)

رده‌های سنی مختلف که به کتاب صوتی گوش می‌دهند

تعداد کتاب‌های صوتی موجود در نرم‌افزارهای کتابخوان

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۵۰	غروب آفتاب: ۱۶:۵۴
اذان مغرب: ۱۷:۱۴	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۰۷
اذان صبح (فردا): ۰۵:۱۹	طلوع خورشید: ۰۶:۴۷

امروز در تاریخ

■ نمایش دختر لر، نخستین فیلم ناطق ایرانی / ۱۳۱۲
■ زادروز ایرج بسطامی، خواننده / ۱۳۳۶

حکمت

امام علی (ع): کینه، کارهای نیک را از بین می‌برد / غررالحکم

واحه

من ماهی‌ام اما به سرم شور نهنگ است
این برکه بی‌حوصله اندازه من نیست / علیرضا بدیع

نکته‌روز

شتاب جدایی

یک کارشناس امور دینی گفته وضعیت افزایش طلاق در کشور نگران‌کننده است. اگر نگاهی به بازه دو دهه‌ای در این خصوص داشته باشیم به صحت گفته‌های او پی می‌بریم. البته با این توضیح مهم که افزایش تعداد طلاق لزوما به معنای بدتر شدن اوضاع نیست، چراکه نمی‌توان هرم جمعیتی دهه ۶۰ را با جمعیت کنونی مقایسه کرد به این معنا که هرم جمعیتی کنونی در سن و سالی است که با پدیده طلاق روبه‌روست.

۴

جدایی از جوانی

حجت‌الاسلام ناصر رفیعی: افزایش آمار طلاق در بسیاری از شهرها به‌ویژه شهرهای بزرگ نگران‌کننده است مهم‌ترین نتیجه بی‌توجهی به افزایش طلاق، پیری جمعیت است.

طلاق، یک‌سوم ازدواج

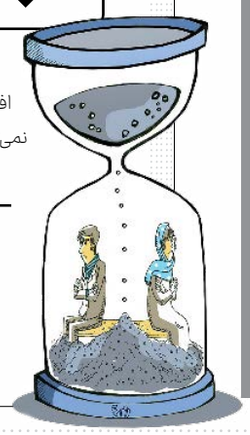
در فرهنگ ایران، معمولا طلاق به عنوان آخرین راه‌حل در مواقع بحرانی و ناتوانی در روابط زناشویی تلقی می‌شود اما همین حالا هم از هر ۱۰۰ ازدواج در ایران ۳۴ مورد آن نهایتا به جدایی ختم می‌شود.

افزایش فردگرایی

جامعه ایرانی، این روزها کمتر گفت‌وگو می‌کند و سطح روابط انسانی سالم تقلیل پیدا کرده است. همین موضوع به فردگرایی و از دست رفتن روابط انسانی منتهی می‌شود.

وقتی دولت کاره‌ای نیست!

افزایش و کاهش طلاق از اختیار دولت خارج است، نه با دستور و نه با تشویق نمی‌توان مردم را به سمت طلاق یا عدم طلاق سوق داد. طلاق یک پدیده کاملا اجتماعی و برآمده از فعل و انفعالات و مناسبات پیچیده بین افراد است.

تغییر زمانه

برخی معتقدند نهاد خانواده، ازدواج و فرزندآوری مقبولیت خود را از دست داده است. ازدواج دیگر یک امر مهم نیست و نوع احترامی که به اعضای ارشد نهاد خانواده گذاشته می‌شد نیز از بین رفته است.

پیشخوان

نویسنده‌ای که من می‌شناختم

درباره «پروست و من»؛ جستارهایی پدیدارشناسانه درباره مارسل پروست

نویسنده: رولان بارت
مترجم: احمد اخوت
نشر: افق
سال انتشار: ۱۴۰۲

کتاب «پروست و من» مجموعه مطالبی است که رولان بارت، نشانه‌شناس و نظریه‌پرداز بزرگ فرانسوی، در طول عمر خود درباره مارسل پروست به تحریر درآورده و بدین وسیله راهی به‌سوی شناخت خود از طریق نویسنده محبوبش ایجاد کرده است. راهی که از دنیای زبان و نشانه عبور می‌کند و در نهایت تصویری متفاوت از این دو نویسنده شهیر فرانسوی ارائه می‌دهد. تصویری که در آن گویی پروست و بارت در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند و یکی با زبان نقد و تحلیل سخن می‌گوید و دیگری به وسیله اثر بزرگ خود، در جست‌وجوی زمان ازدست‌رفته. درواقع پروست و من را می‌توان نوعی پدیدارشناسی بارت دانست. او خود را در کنار مارسل پروست قرار نمی‌دهد و دست به قیاس نمی‌زند، بلکه می‌کوشد تا از طریق او شناخت بهتری از خود فراهم آورد: «اتحادی نه به لحاظ ارزش، بلکه فقط از نظر رویه.» این اثر متشکل از مجموعه مقالات و نوشته‌های پراکنده‌ای است که به همت احمد اخوت گردآوری، ترجمه و تدوین شده و در سه دسته کلی جای گرفته است. او در ابتدا به سه نوشته بارت که مشخصا به پروست اختصاص دارد می‌پردازد، سپس نوشته‌های پراکنده او درباره پروست را از لابه‌لای آثار و کتاب‌های او می‌جوید و نهایتا در فصلی به نام «بارت، پروست و دیگران» دو تحلیل درباره ارتباط میان بارت و پروست قرار می‌دهد.

درجهت عکس

علی معرف/ ایرنا

لباس سپید ایثار

پرستاری، یکی از سخت‌ترین مشاغل از لحاظ فشار روحی و جسمی است. به مهربانی رفتارکردن با بیمار و او را با عمل، رفتار و پذیرایی خود، از رنج‌های فراوان دوران بیماری رهاندن، تحمل پولادین می‌خواهد. پرستار، با چنین وضعیتی روبه‌روست و چه سرمایه عظیمی از حلم و تحمل و گذشت و مدارا و اخلاق خوش لازم است تا پرستار بتواند با بیمار سر کند.

جامعه

وعده‌های روی آب

■ کافی است چند دقیقه‌ای باران ببارد تا هوا زیر آب برود. نه اغراق است و نه گلایه، حقیقتی است که مردم اهواز را کلافه کرده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

فرود روی باندیخ

■ اولین هواپیمای بزرگ در قطب جنوب روی باندی که از برف و یخ ساخته شده بود فرود آمد. این هواپیما ۴۵ دانشمند را به مقصد رساند.

کیوآرکد را اسکن کنید

محیط‌زیست

ذبح چنار ۲۰۰ ساله

■ در پی انتشار تصاویر قطع درختان چنار ۲۰۰ ساله در خرم‌آباد، سازمان منابع طبیعی اعلام کرد این اقدام برای احداث سد انجام شده است!

کیوآرکد را اسکن کنید

فرهنگ

ناصرالدین‌شاه چه می‌خواند؟

■ کتابخانه چاپی کاخ گلستان، ۱۷ سال قبل با انتقال از موزه مردم‌شناسی به کاخ الیزابت، کار خود را به‌صورت مستقل آغاز کرد.

کیوآرکد را اسکن کنید

پرتره

تماشا

سام آلتمن، مخترع هوش مصنوعی اخراج شد!

کیوآرکد را اسکن کنید

هوش فراری

سام آلتمن، یکی از تاثیرگذارترین چهره‌های دنیای فناوری و هوش مصنوعی، از شرکت OpenAI، شرکت توسعه‌دهنده ChatGPT اخراج شد. سام آلتمن، کارآفرین و سرمایه‌گذاری برجسته است که در حوزه فناوری و استارتاپ‌ها فعالیت دارد. او حدود شش سال مدیرعامل شرکت OpenAI بود و توانست بات هوش مصنوعی ChatGPT را توسعه دهد. آلتمن در ۲۲ آوریل ۱۹۸۵ در شهر لاول آمریکا به دنیا آمد. در هشت‌سالگی اولین کامپیوتر مکینتاش اپل خود را خرید و اسطوره دوران کودکی‌اش استیو جابز بود.
او در سنین جوانی علاقه‌مند به علوم کامپیوتر بوده و سپس به‌عنوان یک کارآفرین و سرمایه‌گذار در دنیای تکنولوژی شناخته شد. در سال ۲۰۰۵، پس از یک سال تحصیل در دانشگاه استنفورد در رشته علوم کامپیوتر، بدون کسب مدرک لیسانس تحصیل را رها کرد.

در سال ۲۰۱۷، سام آلتمن به‌عنوان مدیر اجرایی OpenAI انتخاب شد، یک شرکت پژوهشی در حوزه هوش مصنوعی که به توسعه فناوری‌های پیشرفته در این زمینه می‌پردازد. این شرکت به‌منظور ترویج اخلاق و امنیت در توسعه هوش مصنوعی تأسیس شده و مدافع استفاده ایمن و مفید از این فناوری است. سام آلتمن همچنین به‌عنوان یک سرمایه‌گذار فعال در دنیای تکنولوژی شناخته می‌شود و در پروژه‌ها و شرکت‌های مختلف سرمایه‌گذاری کرده است. او با داشتن تجربیات و دیدگاه گسترده در زمینه تکنولوژی، به‌عنوان یک شخصیت مهم در جهان استارتاپ‌ها و هوش مصنوعی شناخته می‌شود. تاثیرگذاری او در حوزه تکنولوژی به حدی بود که اریک اشمیت، مدیرعامل سابق گوگل در موردش می‌گوید: «او یک قهرمان شخصی برای من است. سام شرکتی را بنا کرد که از هیچ به ارزش ۹۰ میلیارد دلار رسید.»

■ آلتمن در ۲۲ آوریل ۱۹۸۵ در شهر لاول آمریکا به دنیا آمد و در هشت‌سالگی اولین کامپیوتر مکینتاش اپل خود را خرید. — ۱۹۸۵

■ او در می ۲۰۲۳ از کنگره آمریکا خواست با ایجاد یک سازمان نظارتی جدید، بر صنعت هوش مصنوعی مقررات وضع کند. — ۲۰۲۳

■ در ۱۹ سالگی، شرکت لوپت را بنیان نهاد. لوپت یک شبکه اجتماعی ویژه گوشی‌های هوشمند برای به اشتراک‌گذاری کاربر بود. — ۱۹

■ شرکت لوپت در سال ۲۰۱۳ به قیمت ۴۳ میلیون دلار توسط شرکت گرین دات خریداری شد. — ۴۳